

Kannanotto ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden sijoittamisesta lähelle kotikuntaa

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluevanhusneuvostolle ja aluevammaisneuvostolle.

Karstulan vanhusneuvosto ja Karstulan vammaisneuvosto haluavat tuoda esille vakavan huolensa ympärivuorokautiseen hoitoon päässeiden ikääntyneiden ja vammaisten sijoittamisesta kauaksi omasta kotikunnastaan.

Ymmärrämme, että palveluiden järjestämisessä on huomioitava hoitopaikkojen saatavuus ja resurssit koko hyvinvointialueella. Tästä huolimatta katsomme, että asiakkaan sijoittumisen tulee ensisijaisesti tapahtua mahdollisimman lähelle hänen kotikuntaansa, omaisiaan, ystäviään ja tuttuja elinympäristöjään.

Pohjoisessa Keski-Suomessa julkisen liikenteen verkosto on erittäin rajallinen tai sitä ei monin paikoin ole lainkaan. Käytännössä tämä tarkoittaa, että monilla omaisilla ei ole realistista mahdollisuutta vierailla läheisensä luona, jos hoitopaikka sijaitsee toisella paikkakunnalla. Kaikilla ei ole käytössään omaa autoa, eivätkä pitkät matkat ole mahdollisia myöskään ikääntyville puolisoille tai muille läheisille.

Säännöllinen yhteydenpito ja vierailut ovat merkittävä osa ihmisen hyvinvointia, elämänlaatua ja turvallisuuden tunnetta. Läheisten tapaaminen ylläpitää sosiaalisia suhteita, tukee toimintakykyä sekä ehkäisee yksinäisyyttä ja ulkopuolisuuden kokemuksia. Hoitopaikkaan muuttaminen on jo itsessään suuri elämänmuutos, eikä sitä tulisi entisestään vaikeuttaa katkaisemalla yhteyttä omaisiin ja kotiseutuun pitkien välimatkojen vuoksi.

Katsomme, että asiakkaan oikeus läheisten tukeen ja osallisuuteen on huomioitava nykyistä vahvemmin palvelupaikkoja osoitettaessa. Erityisesti harvaan asutuilla alueilla etäisyyksien vaikutukset ovat merkittäviä, ja ne tulee ottaa huomioon yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Karstulan vanhusneuvosto ja Karstulan vammaisneuvosto esittävät, että Keski-Suomen hyvinvointialue:

- sitoutuu ensisijaisesti sijoittamaan ympärivuorokautisen hoidon asiakkaat mahdollisimman lähelle omaa kotikuntaansa,
- arvioi sijoituspäätöksissä nykyistä vahvemmin omaisten ja läheisten mahdollisuuksia ylläpitää yhteyttä asiakkaaseen,
- huomioi Pohjoisen Keski-Suomen heikot joukkoliikenneyhteydet osana palveluverkkoa ja sijoitusratkaisuja,
- selvittää mahdollisuudet luoda yhtenäiset periaatteet, joilla asiakkaan kotikunnan läheisyys huomioidaan palvelupaikkaa osoitettaessa.

Toivomme, että alueellinen vanhusneuvosto ja alueellinen vammaisneuvosto vievät asiaa eteenpäin hyvinvointialueen päätöksenteossa ja palveluiden kehittämisessä.

Karstulassa,

29.9.2026 Karstulan vammaisneuvosto

30.9.2026 Karstulan vanhusneuvosto